

ШТО З НАС ВЫРАСЛА

Днямі патэлефанавала прыяцелька, падзялілася абурэннем: 12-гадовы сын, што называецца, без абвясчэння вайны прыйшоў дадому з ярка-чырвоным чубам. Тата хмыкнуў і параіў для камплекту адрасціць рознакаляровы пеўневы хвост. Мама схапілася за сэрца, уяўляючы, што скажуць настаўнікі, асабліва ў музычнай школе, ну і мне за кампанію паскардзілася: «Я сама рызыкавала пафарбавацца толькі ў 17 гадоў, а ў гэтага ўжо не вучоба ў галаве, а модныя трэндзы — што з яго вырасце?!».

Я рагатала да слёз, бо мама гэтай самай прыяцелькі -цаць гадоў таму сказала акурат гэту самую фразу — здаецца, пасля таго як даведалася, што дачка захапілася рэканструктарствам і хоча сплесці з дроту кальчугу... Згадаўшы той выпадак, мы адсмяліся ўжо разам і прыйшлі да высновы, што дарэмна мама перажывала, харошая вырасла жанчына, жонка, маці, спецыяліст і сяброўка. А сына прыяцелька з мужам хоць і адчыхвосцілі за самадзейнасць, але вяртаць усё назад не прымуслі: няхай самавыяўляецца, калі гэта не перашкаджае вучобе, ды і валасы не зубы, адрасціць.

Канфлікт пакаленняў рэч такая ж натуральная і непазбежная, як змена сезонаў, — яшчэ філосафы часоў Сакрата скардзіліся на моладзь, з якой не вырасце нічога добрага. Кола жыцця круціцца год за годам, і тыя, хто калісьці спрачаўся з бацькамі за ўласную самастойнасць, сёння ўжо самі бацькі, і многія шчасліва перакананыя, што раней трава была зелянейшая, а мы — дзеці — разумнейшыя, не параўнаць з цяперашнімі. Ага, ага. Пакуль ёсць магчымасць, распытайце ў дзядуляў і бабуль, якімі былі ў дзяцінстве вашы бацькі — з вялікай доляй імавернасці шмат новага і цікавага даведаецца. Толькі ўлічвайце, што бацькі могуць зрабіць алаверды і раскажаць ужо сваім унукам пра самыя яркія эпізоды з вашага дзяцінства і юнацтва, у якіх экспрэсіўны колер валасоў можа быць найменшай драбязой...

Не, безумоўна, гэта не значыць, што трэба дазволіць дзецям рабіць усё што заўгодна, — ні ў якім выпадку. Калі тыя ж эксперыменты са знешнасцю, модныя захапленні, гульні могуць быць небяспечныя, пра гэта трэба гаварыць, заклікаючы на дапамогу тых, чыё меркаванне для падлетка сапраўды аўтарытэтнае. Але лабавая крытыка ў стылі «я старэйшы, ты дурань», як правіла, бескарысная, а часам выклікае роўна адваротную рэакцыю. Пачуццё густу, стылю і меры, адчуванне адметнасці, а не жадання прыпадабняцца да іншых, — усё гэта варта закладваць і выхоўваць паступова, не заціскаючы дзіця ў жорсткія рамкі і не патрабуючы, каб яно ва ўсім адпавядала чаканням дарослых — вашым, ці сваякоў, ці дырэктара школы.

Напрыканцы прывяду адну з любімых сцэнак пра кантраст паміж чаканнямі і вынікам — са старога фільма «Містар Ікс»:

— А вы былі дзіцёначкам, і такая маленькая-маленькая, ружовенькая-ружовенькая, пухленькая, як парася... І вось гэтае парася расло, расло і вырасла такая вялікая...

— Што вырасла?!

— Ну, што вырасла, то вырасла, цяпер ужо не вернеш.

Гэта я да чаго: важна тое, што ўнутры. І калі там свінячая сутнасць, то якіх ты банцікаў зверху ні накруці, яна рана ці позна раскрыецца на ўсю моц, нібы той свінтус грандыёзус. А калі ўнутры жывы чалавек, добры і цёплы, то хіба важна, будзе ён звонку чорны ці чырвоны?

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

Каляровы свет

БІЛЕТ... У ЗАКУЛІССЕ

Дзе вучыліся спяваць Дзядзька Ваня і Ціма Беларускіх

Фота Таціяны ТКАЧОВАЙ.

Хормайстар Алена САКАЛОЎСКАЯ паўтарае партыю са студыйцамі, якім неўзабаве выходзіць на сцэну.

Педагогі нярэдка нагадваюць: не выхоўвайце дзяцей, выхоўвайце сябе, бо дзеці ўсё адно будуць падобныя да вас. Вопытныя кіраўнікі гурткоў і секцый могуць дадаць: не рэалізуйце ў дзецях уласныя амбіцыі. Адавайце сына ці дачку ў спорт, у балет, у музыку не таму, што вам у дзяцінстве карцела стаць другім Марадонам, Плісецкай ці Паганіні, а таму, што дзіця само

прагне «сябе паказаць», мае не толькі здольнасці, але і характар, каб не здацца пры першай жа няўдачы. Прынамсі, у дзіцячым тэатры-студыі — гэтая ўнікальная творчая майстэрня існуе пры Нацыянальным акадэмічным Вялікім тэатры оперы і балета Беларусі вось ужо 30 гадоў — пасля кожнага новага набору застаюцца толькі такія вучні.

(Заканчэнне на 5-й стар. «СГ».)

ДАВАЙ НАРАДЖАЦЬ РАЗАМ?

Чаму роды павінны быць партнёрскімі
і з якімі цяжкасцямі сутыкаюцца пары ў раддамах

Партнёрскія роды ў Беларусі з'явіліся яшчэ ў канцы 90-х, і сёння ім ужо ніхто не здзіўляецца. Але і назваць іх з'явай усеагульнай таксама нельга, нягледзячы на тое што такія магчымасці ёсць не толькі ў сталіцы, але і ў раддамах абласных і іншых гарадоў. Паводле сацыялагічнага даследавання, праведзенага праектам «Радзіны», усяго каля 16 % жанчын нараджаюць з партнёрскай падтрымкай. Прычым за апошнія сем гадоў гэтая лічба змянілася неістотна. З якімі праблемамі сутыкаюцца жанчыны ў радзільных дамах пры арганізацыі партнёрскіх родаў і навошта ім падтрымка мужа, маці, сястры ці доўлы, нам расказалі дзве маладыя матулі, якія нарадзілі сваіх дзетак летась. Сваім меркаваннем з гэтай нагоды падзялілася і акушэр-гінеколаг, якая мае досвед работы ў радзільным доме і выкладання на курсах для будучых мам.

(Заканчэнне на 3-й стар. «СГ».)

